

Goes, 18 augustus 2024

Betreft: protocol telefoonvrije school (smartphones) voor leerlingen en personeel

Inleiding

Per 1 januari 2024 zijn mobiele telefoons en andere devices niet meer toegestaan in de klas, tenzij deze educatief worden gebruikt tijdens de les. Over deze woordkeus is door het ministerie van OCW goed nagedacht, er staat bewust 'in de klas'. Dit laat aan iedere school de nodige ruimte hoe hier verder in te handelen, met wel de restrictie dat iedere school verplicht is om hier beleid op te maken.

Visie van het Ostrea Lyceum

Onderzoek heeft uitgewezen dat de mobiele telefoons leerlingen (en personeel) te veel afleiden en ze hierdoor minder goed tot (leer)prestaties komen. Een ander nadeel, die wij als school ook ervaren is, de grote mate van onrust onder de leerlingen die veroorzaakt wordt door het gebruik van social media en het maken van filmpjes en foto's tussen de lessen door en in de pauzes. Hierdoor neemt het gevoel van onveiligheid onder leerlingen en personeel op onze school toe. Als laatste willen we benoemen dat de vele uren gamen van een aanzienlijke groep kinderen (wat zij onder andere op de mobiele telefoon doen) een zorgelijke ontwikkeling is.

Er zijn voordelen bij het gebruik van de mobiele telefoons op school. Het ontwikkelen en vaardig worden in digitale geletterdheid is hier een belangrijk voorbeeld van. We gaan de digitale vaardigheid van leerlingen ontwikkelen door onder andere gebruik te maken van het eigen device in klas 1 en 2 (op termijn hebben alle leerlingen een eigen device) en de laptopkarren en Pc's waarover we reeds beschikken, voor de andere leerjaren. Verder wordt er bijvoorbeeld tijdens mentorlessen geleerd over mediawijsheid.

Wat wordt in het VO verstaan onder digitale geletterdheid?

Leerlingen die fake news van betrouwbare bronnen kunnen onderscheiden. Leerlingen die digitaal kunnen zoeken, maken, programmeren, repareren en analyseren. Leerlingen die zelfstandig, creatief en veilig kunnen werken met de enorme rijkdom en uitdagingen die de digitale wereld ze te bieden heeft: dat is waar digitale geletterdheid over gaat.

Doordat we de voordelen grotendeels kunnen ondervangen wegen voor ons de nadelen zwaarder en komen we tot een duidelijke conclusie die tevens gesteund wordt door de overheid en de VO-raad.

Met ingang van schooljaar '24/'25 is het Ostrea Lyceum een telefoonvrije school.

We hebben gezien dat de twee VO-scholen in Goes de telefoonvrije school al hebben ingevoerd. We hebben ons laten vertellen dat het percentage telefoonvrije scholen landelijk richting de 90% gaat. We hebben bij scholen die al langer telefoonvrije school zijn, informatie opgehaald die ons geholpen heeft bij het opstellen van dit protocol.

Telefoonvrije school

Concreet betekent een telefoonvrije school dat leerlingen hun mobiele telefoon (thuis of in de kluis) niet gebruiken (zichtbaar en/of hoorbaar hebben) op school. Voor personeel geldt dat zij hun mobiele telefoon daar waar dit functioneel is voor hun werkzaamheden/taak gebruiken en voor alle andere digitale handelingen zij hun door school beschikbaar gestelde device gebruiken. We realiseren ons dat dit voor zowel de leerlingen als het personeel een omslag is. Om dit enigszins goed te laten landen hebben we onder andere, in overleg met de MR, afgesproken dat we de eerste periode van dit schooljaar gebruiken als gewenningsperiode en vervolgens vanaf periode twee van dit schooljaar (4 november '24) op dit protocol gaan handhaven. Hieronder staat dit verder uitgewerkt.

Personeel

Omdat blijkt dat eigenlijk alle mensen (niet alleen pubers) in meer of mindere mate worden afgeleid door de mobiele telefoon en we hiernaast allemaal professionals zijn die werken met een doelgroep waarbij we een voorbeeldfunctie hebben, geldt het protocol telefoonvrije school voor iedereen. Van

personeel wordt verwacht dat zij het gebruik van de mobiele telefoon beperken tot wanneer dit functioneel is aan de taak.

Voor het personeel wordt het ook wettelijk om de mobiele telefoon alleen functioneel te gebruiken. We zijn een school waarin we dicht bij elkaar staan, er heerst een familiale en fijne sfeer onder het personeel. Foto's/filmpjes worden tijdens de pauzes en in de wandelgangen met elkaar gedeeld. Wat onwettelijk wordt, is dat personeel de mobiele telefoon privé gebruikt in het zicht en/of binnen gehooraafstand van leerlingen. En we willen één ieder vragen om de telefoon niet onnodig zichtbaar te dragen wanneer je je door de school beweegt.

In dit protocol gebruiken we het woord 'mobiele telefoon' voor alle mobiele telefoons en andere devices die dezelfde mogelijkheden bieden. Een laptop die aan de voorwaarden van onze school voldoet, valt hier niet onder.

Vanaf schooljaar '24/'25 gelden de volgende afspraken:

- Een leerling neemt de mobiele telefoon niet mee naar school of legt de mobiele telefoon bij binnenkomst direct in de kluis (de telefoon wordt niet gebruikt gedurende de lesdag).
- Is het lesrooster (de schooldag) voorbij dan neemt de leerling de telefoon bij het verlaten van de school mee uit de kluis en gaat naar huis.
- De mobiele telefoon ligt stil/uitgeschakeld in de kluis.
- Tijdens lessen, in pauzes en tussenuren is de mobiele telefoon niet zichtbaar (en/of hoorbaar) op school (dit is inclusief het gehele schoolterrein).
- Tijdens de eerste periode van het schooljaar gaan we wettelijk. In de eerste periode handelen we als volgt:
 - Kom je een leerling (of leerlingen) tegen die de mobiele telefoon op school zichtbaar bij zich heeft (of je hoort de telefoon) dan spreek je deze leerling hierop aan;
 - Deze leerling(en) geef je de opdracht om zijn/haar telefoon naar het leerlingenloket te brengen;
 - Het leerlingenloket neemt de telefoon van de leerling in bewaring in de telefoonkluis;
 - Het leerlingenloket registreert dit verder niet in Som;
 - Is de leerling klaar met de lesdag dan kan hij/zij de telefoon direct na het laatste lesuur ophalen.
- Vanaf periode twee, 4 november 2024, handelen we voortaan als volgt:
 - Kom je een leerling (of leerlingen) tegen die de mobiele telefoon op school zichtbaar bij zich heeft (of je hoort de telefoon) dan spreek je deze leerling hierop aan en neem je de telefoon in;
 - Je brengt de telefoon vervolgens bij voorkeur zelf naar het leerlingenloket (dit kan je indien je hier geen gelegenheid toe hebt ook een andere medewerker doen);
 - De mobiele telefoon wordt bij het leerlingenloket in de telefoonkluis bewaard;
 - Het leerlingenloket registreert de inname van de telefoon in Som;
 - Diezelfde dag één lesuur na het laatste uur volgens het rooster van de leerling wordt de mobiele telefoon bij het leerlingenloket opgehaald (met de uitzondering als een leerling t/m het 10e uur les heeft, dan kan de mobiele telefoon direct na het 10e uur worden opgehaald).
- Bij herhaling inname telefoon (vanaf periode twee) handelen we als volgt:
 - 1e en 2e keer: één lesuur na laatste uur ophalen bij het leerlingenloket. Er wordt beide keren melding gedaan in SOM;
 - 3e keer: één lesuur na laatste uur ophalen bij het leerlingenloket en mentor informeert ouders/verzorgers;
 - 4e keer: één lesuur na laatste uur ophalen bij het leerlingenloket, de teamcoördinator (TC) gaat in gesprek met leerling en informeert mentor en ouders. De leerling levert twee lesweken zijn/haar telefoon in aan het begin van de lesdag en haalt direct na laatste lesuur de telefoon op (BKG-leerlingen bij conciërge, MHV-leerlingen bij leerlingenloket).

- Na 4^e keer begint de leerling in principe met een 'schone' lei, dit ter beoordeling van de TC. Er kunnen omstandigheden zijn waardoor er door de school anders besloten wordt.

Q&A VOOR EEN TELEFOONVRIJE SCHOOL

1) Waar moet de leerling de mobiele telefoon (of andere devices) laten als deze niet mee 'de school' in mag?

De mobiele telefoon dient in het kluisje opgeborgen te worden en mag niet zichtbaar en/of hoorbaar op school zijn. De mobiele telefoon is uitgeschakeld.

2) Wat gebeurt er als de mobiele telefoon van een leerling toch op school gezien of gehoord wordt?

De mobiele telefoon wordt ingenomen door de medewerker en door de medewerker naar het leerlingenloket gebracht. De mobiele telefoon wordt bij het leerlingenloket in een telefoonkluisje bewaard. Het leerlingenloket registreert de inname van de mobiele telefoon.

3) Wat als een leerling een tussenuur of pauze heeft?

Ook tijdens tussenuren en pauzes mag een leerling geen gebruik maken van de mobiele telefoon.

4) Wat als de mobiele telefoon van een leerling zichtbaar is en wordt ingenomen?

- 1e en 2e keer: één lesuur na laatste uur ophalen bij het leerlingenloket. Er wordt melding gedaan in SOM;
- 3e keer: één lesuur na laatste uur ophalen bij het leerlingenloket en mentor informeert ouders/verzorgers;
- 4e keer: één lesuur na laatste uur ophalen bij het leerlingenloket, de teamcoördinator (TC) gaat in gesprek met leerling en informeert mentor en ouders. De leerling levert twee lesweken zijn/haar telefoon in aan het begin van de lesdag en haalt direct na laatste lesuur de telefoon op (BKG-leerlingen bij conciërge, MHV-leerlingen bij leerlingenloket).

5) Wat als de leerling door ouders/verzorgers bereikt moet worden gedurende schooltijd?

Bij echte noodgevallen kan er naar de receptie/ leerlingenloket gebeld worden.

6) Wat als een leerling medicatie gebruikt en daarom zijn mobiele telefoon nodig heeft?

Voor sommige leerlingen maken we een uitzondering, een medische reden is hiervan een goed voorbeeld. Dit gaat altijd in overleg met ouders/verzorgers en betrokkenen op school (ondersteuningscoördinator en teamcoördinator).

7) Wat als er een roosterwijziging is gedurende de dag?

Er hangen op iedere locatie digitale schermen waarop roosterwijzigingen worden gepubliceerd. Roosterwijzigingen staan nog steeds in SOM, dit is komend schooljaar voor klas 1 en 2 ook te bekijken indien zij hun laptop gebruiken tijdens de les.

8) Hoe kan ik betalen bijvoorbeeld bij de kantine, uit de automaat, uitprinten, etc.?

Het betalen bij de kantine doe je voortaan met je betaalpas. Contant betalen kan en mag niet meer. Betalen met je mobiele telefoon kan vanwege de invoering telefoonvrije school helaas niet meer. Heb je geen betaalpas dan kunnen ouders/verzorgers dit gratis aanvragen. Je hebt een schoolpas, met je schoolpas kun je printen, wat nu ook al kan. Bij de automaten kun je met je betaalpas betalen.

9) Wat gebeurt er met de laptops in de klas?

Laptops zijn voor sommige delen van het onderwijs onmisbaar. Voor het onderwijs nodige sites en apps blijven beschikbaar voor de leerlingen. Enkele apps die niet bijdragen aan het leerproces worden uitgesloten, te denken valt aan o.a. TikTok en Instagram. Leerjaar 1 en 2 op het Ostrea hebben vanaf schooljaar '24/'25 een eigen device die ze gebruiken tijdens verschillende lessen. Over een aantal jaren hebben alle leerlingen van het Ostrea een eigen device. Voor de leerjaren waar dit voorlopig nog niet zo is zijn er voldoende laptopkaren beschikbaar waarvan de docenten gebruik kunnen maken.

10) Jongeren moeten leren omgaan met de digitale wereld. School hoort hieraan bij te dragen, hoe gebeurt dit?

We herkennen deze ontwikkeling en zijn hier actief mee bezig. Dit komt bijvoorbeeld terug in de invulling van de mentorlessen, er zijn collega's die zich hierin verder laten scholen en al onze leerlingen gaan werken met een eigen device. De invoering van het eigen device gaat stapsgewijs, dit jaar leerjaar 1 en 2 van het Ostrea en dan groeit het zo door. We stellen komend schooljaar het meerjaren beleidsplan/schoolplan op waarin ook de digitale geletterdheid wordt opgenomen.

11) Mogen leerlingen andere devices gebruiken? Nee, een tablet, smartwatch, Nintendo, etc. zijn niet toegestaan op school. Het, op verzoek van school, aangeschafte leerling device, de laptop, is hierbij de enige uitzondering. Leerlingen gebruiken de laptop tijdens de les wanneer de docent hiervoor toestemming geeft.

12) Wat zijn de regels tijdens een excursie en/of buitenschoolse activiteit?

Voor excursies/activiteiten buiten school geldt de volgende afspraak: tijdens de excursie/activiteiten is de mobiele telefoon uit het zicht en wordt deze niet gebruikt, tenzij het voor een opdracht gekoppeld aan de excursie/activiteit is. Daarnaast kan het wenselijk zijn dat leerlingen bereikbaar zijn, de mobiele telefoon mag een leerling wel bij zich hebben. Is er vrije tijd tijdens de excursie/activiteit, zoals bijvoorbeeld tijdens de busreis, dan is het gebruik van de mobiele telefoon tijdelijk toegestaan. Brugklassers mogen hun mobiele telefoon niet meenemen naar het introductiekamp.

13) Hoe kan ik als ouder helpen om bewustzijn over het telefoongebruik bij mijn kind te creëren? Om bewustzijn over het mobiele telefoongebruik te vergroten, helpt het als u ook het gesprek met uw zoon/dochter hierover aangaat. Ook bij de start van het schooljaar zal de mobiele telefoon en het gebruik hiervan in alle klassen onderwerp van gesprek zijn in de (mentor)lessen.